

SKOCZÓW

w starej fotografii

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 413
„Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” – mały projekt – Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Publikacja opracowana na zlecenie Gminy Skoczów
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

**W albumie wykorzystano zdjęcia Leona Pary pochodzące ze zbiorów Towarzystwa Miłośników Skoczowa
Konsultacja: Rozlia Wawronowicz**

Wydawca:
Gmina Skoczów
43-430 Skoczów, Rynek 1, tel. 33 853 38 54, fax 33 853 91 52
e-mail: um@um.skoczow.pl
www.skoczow.pl

Opracowanie graficzne:
Beata Kowalska-Matuszyńska
beata@drukarnia-interfon.pl

Druk:
Interfon Sp. z o.o.
43-400 Cieszyn, ul. Olszaka 5
tel. 33 8510 543, e-mail: drukarnia-interfon@home.pl

Publikacja została zrealizowana w ramach operacji z zakresu małych projektów pn. „Skoczów w starej fotografii – promowanie dziedzictwa kulturowego gminy poprzez wydanie pamiątkowego albumu i organizację konferencji podsumowującej projekt”

Egzemplarz bezpłatny

Skoczów 2014

Widok na Rynek od ulicy Ustrońskiej, 1969 rok

Widok na Rynek – północno-wschodnia pierzeja, 1965 rok

Rynek – południowo-wschodnia pierzeja – widok na ulicę Ustrońską, 1965 rok

Widok na Rynek od ulicy Bielskiej, 1960 rok

Widok na Rynek od ulicy Cieszyńskiej, północno-wschodnia pierzeja, 1958 rok

Rynek – północno-zachodnia pierzeja, wlot w ulicę Cieszyńską, 1957 rok

Rynek – widok na ulicę Cieszyńską i kościół ewangelicki Świętej Trójcy, 1962 rok

Widok z ulicy Cieszyńskiej na Rynek i dworzec autobusowy, 1962 rok

Rynek – północno-wschodnia pierzeja, widok z Ratusza, 1959 rok

Ulica Bielska w stronę Rynku, 1965 rok

Ulica Cieszyńska w stronę Rynku, 1956 rok

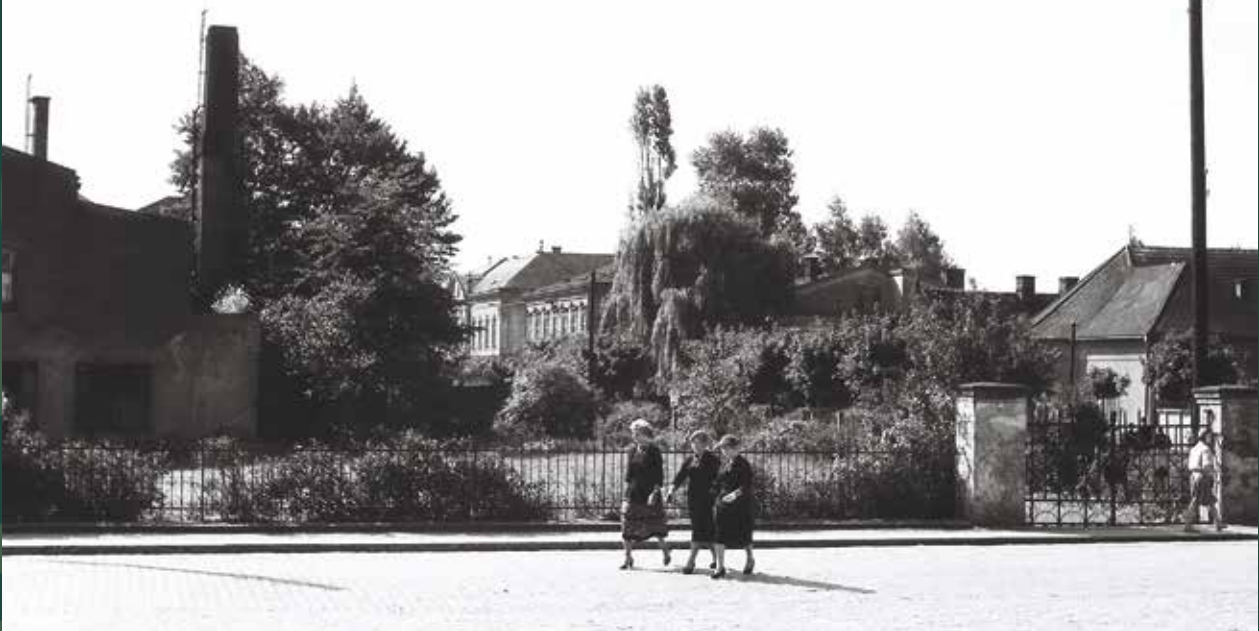
Ulica Cieszyńska, skwer na Małym Rynku, 1965 rok

Ulica Mickiewicza – widok na strażnicę Ochotniczej Straży Pożarnej, 1956 rok

Skwer na Małym Rynku – miejsce po skoczowskiej synagodze, 1964 rok

Mały Rynek – ogrodzenie dawnej synagogi, 1956 rok

Skrzyżowanie ulic: Mickiewicza i Cieszyńskiej, 1963 rok

Ulica Wałowa, 1957 rok

Ulica Wałowa w stronę kościoła katolickiego pw. św. Ap. Piotra i Pawła, 1958 rok

Widok z wieży strażnicy OSP na kościół pw. św. Ap. Piotra i Pawła, 1965 rok

Plac kościelny – widok na ulicę Kościelną, 1956 rok

Ulica Wałowa od strony kościoła – dom kościelnego (dawna szkoła), 1957 rok

Kościół katolicki pw. św. Ap. Piotra i Pawła, 1970 rok

Ulica Stalmacha, 1958 rok

Widok na ulicę Bielską z ulicy Kościelnej, 1965 rok

Ulica Bielska w stronę dworca autobusowego (PKS), 1965 rok

Dworzec autobusowy (PKS) przy ulicy Bielskiej i Katowickiej, 1964 rok

Park przy ulicy Bielskiej (obecnie im. Pawła Tendery). Z prawej Szkoła Podstawowa nr 2, 1967 rok

Skrzyżowanie dróg: Katowice-Wisła, Cieszyn-Bielsko, 1960 rok

Skrzyżowanie dróg: Cieszyn-Bielsko, Katowice-Wisła, 1968 rok

Ulica Katowicka, w kierunku na Katowice, z rzędami czereśni, 1958 rok

Ulica Katowicka, stacja benzynowa, 1969 rok

Ulica Stalmacha, 1956 rok

Ulica Stalmacha w stronę miasta, 1957 rok

Ulica Stalmacha w stronę Kopca Wiślickiego, 1957 rok

Widok na Kaplicówkę – po prawej Groszówka i skrzyżowanie z ulicą Stalmacha, 1964 rok

Widok na Kaplicówkę – krzyż na Groszówce, 1967 rok

Groszówka przy ulicy Stalmacha, 1964 rok

Krzyż na Groszówce, 1957 rok

Ulica Objazdowa – park naprzeciwko kina, 1965 rok

Skwer przy ulicy Objazdowej – widok na kościół katolicki i kino „Podhale”, 1968 rok

Ulica Objazdowa – po prawej niezabudowana Kaplicówka, 1963 rok

Ulica Objazdowa – nowe bloki Spółdzielni Mieszkaniowej „Wspólnota” u podnóża Kaplicówki, 1967 rok

Ulica Objazdowa – po prawej Groszówka, 1961 rok

Kino „Podhale” przy ulicy Mickiewicza, 1965 rok

Widok na kino „Podhale” z parku za strażnicą OSP (na pierwszym planie figura Neptuna), 1967 rok

Snopki zboża na Groszówce, 1968 rok

Aleja na Kaplicówkę prowadząca do kaplicy św. Jana Sarkandra, 1961 rok

Kaplica św. Jana Sarkandra na wzgórzu Kaplicówka, 1961 rok

Orka pod Kaplicówką, 1958 rok

Widok z Kaplicówki na kościół katolicki pw. św. Ap. Piotra i Pawła, 1969 rok

Ulica Cieszyńska – kościół ewangelicki Świętej Trójcy i szkoła (po prawej), 1960 rok

Kaplicówka – kościół ewangelicki Świętej Trójcy, 1958 rok

Dawna szkoła ewangelicka „Na Kępie”, 1960 rok

Widok na Skoczów od kościoła ewangelickiego Świętej Trójcy, 1960 rok

Widok na kościół ewangelicki Świętej Trójcy z Łęgu koło cmentarza katolickiego, 1970 rok

Widok na ulicę Cieszyńską i kościół ewangelicki Świętej Trójcy od strony cmentarza katolickiego, 1970 rok

Ulica Cieszyńska – widok na kościół ewangelicki Świętej Trójcy, 1972 rok

Ulica Cieszyńska – widok w kierunku Rynku, 1958 rok

Ulica Cieszyńska – widok na dom Józefa Janego i Wiejski Dom Towarowy, 1965 rok

Ulica Cieszyńska – widok na Mały Rynek, 1965 rok

Ulica Mickiewicza – kościół katolicki pw. św. Krzyża – „Szpitalik”, 1957 rok

Ulica Szpitalna, 1964 rok

Ulica Szpitalna na tyłach
kościół katolickiego, 1961 rok

Ulica Mickiewicza w kierunku dworca kolejowego, 1965 rok

Ulica Mickiewicza w kierunku dworca kolejowego. Po prawej budynek poczty, 1963 rok

Widok na ulicę Mickiewicza z budynku Stritzkich, nieistniejąca brama przy budynku nr 10, 1959 rok

Ulica Mickiewicza w stronę dworca kolejowego, 1958 rok

Ulica Mickiewicza i kopki siana obok mostu na Bładnicy, 1965 rok

Ulica Mickiewicza w stronę dworca kolejowego, 1964 rok

Ulica Mickiewicza do dworca kolejowego, skrzyżowanie z ulicą Targową, 1965 rok

Widok na ulicę Mickiewicza od dworca kolejowego, 1961 rok

Widok na ulicę Mickiewicza i drogę na Górny Bór (widok z Domu Pomocy Społecznej Caritas), 1963 rok

Zabudowania na targowisku przy ulicy Mickiewicza niedaleko dworca kolejowego, 1965 rok

Zabudowania byłej restauracji Jana Drabiny przy targowisku, 1957 rok

Budowa osiedla „Targowa”, widok od ulicy Mickiewicza, 1957 rok

Budowa osiedla „Targowa”, 1957 rok

Bloki przy ulicy Targowej, 1965 rok

Ulica Targowa w stronę ulicy Mickiewicza, 1964 rok

Ulica Targowa w stronę ulicy Ustrońskiej, 1965 rok

Ulica Mennicza
– remont Ratusza, 1956 rok

Ulica Mennicza w stronę Rynku, 1958 rok

Skrzyżowanie ulic: Polnej, Szkolnej i Menniczej, 1956 rok

Widok na kościół katolicki
z ulicy Kościelnej, 1961 rok

Ulica Kościelna w stronę parafii i kościoła, 1959 rok

Ulica Kościelna, 1961 rok

Ulica Zamkowa, 1961 rok

Ulica Fabryczna, 1963 rok

Ulica Garbarska – po prawej budynku garbarni, 1972 rok

Ulica Garbarska w stronę ulicy Fabrycznej, 1964 rok

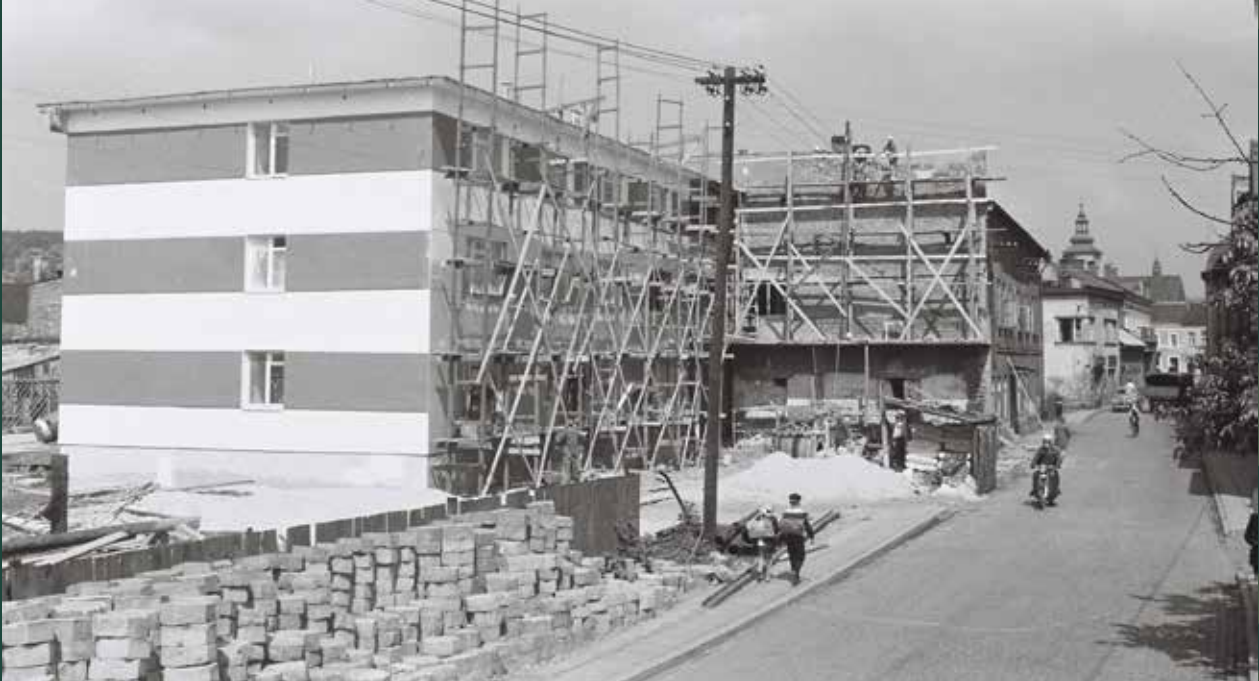
Ulica Ustrońska od Rynku w stronę mostu na rzece Bładnicy, 1961 rok

Ulica Ustrońska w stronę Rynku, nieistniejący dom Jana Herra i szewca Frecha, 1951 rok

Ulica Ustrońska w stronę Rynku, po lewej Hotel Miejski i restauracja Leopolda Rosentala, 1968 rok

Ulica Ustrońska – budowa Hotelu Miejskiego, 1968 rok

Ulica Ustrońska, 1957 rok

Nieistniejący odcinek ulicy Ustrońskiej, widok z młyna Maksa Bermanna, 1963 rok

Nieistniejący młyn
Maksa Bermanna
przy ulicy Ustrońskiej, 1961 rok

Wylot ulicy Ustrońskiej na ulicę Wiślańską, 1971 rok

Ulica Wiślańska, 1971 rok

Park nad Wisłą – Dom Kultury „Tryton”, 1971 rok

Amfiteatr w parku „Nad Wisłą”, 1971 rok

Ulica Wiślańska i wiadukt kolejowy, 1971 rok

Ulica Wiślańska w stronę Harbutowic, 1965 rok

Widok na miasto z wału nad Wisłą, 1960 rok

„Ława” nad Wisłą, 1960 rok

Zabawa, ulica Bielska w stronę miasta, 1960 rok

Ulica Sportowa – po prawej restauracja „Strzecha”, 1959 rok

Widok z wieży kościoła katolickiego na ulicę Stalmacha i Groszówkę, 1967 rok

Widok z wieży kościoła katolickiego na ulicę Stalmacha, 1967 rok

Widok na kościół ewangelicki Świętej Trójcy z ulicy Łęgowej, 1956 rok

Figura Neptuna na Kaplicówce, 1956 rok

Obchody 1 Maja, pochód na skrzyżowaniu ulic Mickiewicza i Targowej, 1963 rok

Obchody 1 Maja. W pochodzie pracownicy Skoczowskich Zakładów Przemysłu Wełnianego, 1960 rok

Obchody 1 Maja, manifestacja na ulicy Mickiewicza, 1962 rok

Obchody 1 Maja – wiec na Rynku, 1965 rok

Obchody 1 Maja w parku „Nad Wisłą”, 1965 rok

Pochód na ulicy Objazdowej, 1 maja 1965 rok

Pochód z „Judoszem”, ulica Objazdowa, 1957 rok

Pochód z „Judoszem”, ulica Kościelna, 1957 rok

Uroczystość Bożego Ciała – procesja na ulicy Kościelnej, 1963 rok

Uroczystość Bożego Ciała – procesja na ulicy Bielskiej, 1963 rok

Pochód dożynkowy na ulicy Cieszyńskiej, 1960 rok

Pochód dożynkowy przed amfiteatrem, 1960 rok

Pochód dożynkowy w parku „Nad Wisłą”, 1961 rok

Uroczystości dożynkowe w parku „Nad Wisłą”, 1961 rok

Zabawa dożynkowa w parku „Nad Wisłą”, 1961 rok

Budowa pomnika „Poległym za polskość Śląska” przy ulicy Mickiewicza, 1961 rok

Uroczyste odsłonięcie pomnika przy ulicy Mickiewicza, 1961 rok

Pochód dzieci na festyn szkolny na ulicy Mickiewicza, 1961 rok

Pochód dzieci na festyn szkolny na ulicy Wiślańskiej, 1961 rok

Pochód dzieci na festyn szkolny na ulicy Wiślańskiej, 1961 rok

Pochód dzieci na festyn szkolny, 1961 rok

Wyścig kolarski ulicą Katowicką, 1958 rok

XIII Wyścig Pokoju na ulicy Cieszyńskiej, 1960 rok

Targ na Małym Rynku podczas I Dni Skoczowa, 1967 rok

Targ na Małym Rynku – I Dni Skoczowa, 1967 rok

Obchody 20-lecia PRL w amfiteatrze w parku „Nad Wisłą”, 1964 rok

Obchody 20-lecia PRL w nieistniejącym amfiteatrze, 1964 rok

„Pieczenie Barana” na Kaplicówce, 1969 rok

„Pieczenie Barana” na Kaplicówce, 1969 rok

Żniwa na wzgórzu Kaplicówka, 1963 rok

Żniwa na Kaplicówce – stawianie snopków, 1963 rok

Procesja na Kaplicówkę przy krzyżu na Groszówce, 1972 rok

Procesja na wzgórzu Kaplicówka, 1972 rok

Budowa nowego mostu drogowego na Wiśle, 1959 rok

Zniszczenia nowo budowanego mostu drogowego na Wiśle podczas powodzi, 1959 rok

Zabawa, ulica Bielska w stronę Pogórza, 1957 rok

Lodowisko na Małym Rynku, 1959 rok

Dzieci z kłopotkami przed kościołem katolickim w czasie pochodu z „Judoszem”, 1962 rok

Dzieci z ulicy Łęgowej, 1965 rok

Dzieci na ulicy Łęgowej zbierające złom na rzecz budowy Szkoły Podstawowej nr 3, 1970 rok

Ulica Fabryczna w stronę Rynku, 1968 rok

Budowa hotelu przy ulicy Ustrońskiej, 1967 rok

Remont Ratusza – naprawa dachu, 1967 rok

LEON PARA

Urodził się 28 czerwca 1913 r. w Ślemieniu k. Żywca w rodzinie Andrzeja i Jadwigi z d. Wiewiórka, miał trzech braci: Jana, Leopolda i Władysława. Ze względów finansowych musiał przerwać edukację, a następnie podejmował się różnych dorywczych prac. W 1932 roku rodzina przeniosła się do Dębowca, a następnie do Skoczowa, gdzie Leon wraz z ojcem i braćmi pracował przy regulacji Wisły. W tym czasie wziął udział w strajkach robotników sezonowych i został aresztowany za działalność w KPP oraz kolportaż gazetki organizacji „Siła”. Po wybuchu II wojny wraz z innymi uchodźcami opuścił Skoczów i udał się na wschód, gdzie znalazł pracę u gospodarza na Wołyniu. Aresztowany przez NKWD w czerwcu 1940 roku trafił do syberyjskiego łagru, skąd został zwolniony po ustaleniu paktu Sikorski-Majski. We wrześniu 1943 roku został żołnierzem tworzącej się I Armii Wojska Polskiego, z którą przeszedł cały szlak bojowy aż do Berlina, najpierw jako żołnierz piechoty, następnie Dywizjonu Artylerii Samochodowej, a później starszy pisarz sztabu.

Po powrocie do Skoczowa w 1946 roku założył rodzinę – z żoną Weroniką z d. Rajczyk doczekał się trójki dzieci: Czesławy, Mirosławy i Leszka. Od 1946 do 1970 roku pracował na różnych stanowiskach w skoczowskim magistracie. Po reorganizacji administracji był kierownikiem działu zaopatrzenia MPGK. W 1972 roku z powodu złego stanu zdrowia po przebytych zawałach przeszedł na rentę. Zmarł 2 lutego 1975 roku.

Poza pracą zawodową był czynnym społecznikiem, przede wszystkim zaangażowanym w działalność Ochotniczej Straży Pożarnej, gdzie pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Rewizyjnej (1953-1965) oraz sekretarza (1965-1975). W dowód uznania został odznaczony Brązowym i Srebrnym „Medalem za zasługi dla pożarnictwa”.

Pasja fotograficzna pozostała Leonowi Parze od czasów służby w wojsku, jednak dopiero w latach powojennych rozwinęła się na dobre, stając się dominantą życia całej jego rodziny. Jego zdjęcia nie są tylko i wyłącznie zapisem dokumentalnym, ale często przemyślanym i dopracowanym produktem wizji artystycznej. Ich tematyka jest bardzo różnorodna, są to zarówno reportaże z uroczystości państwowych (np. pochody pierwszomajowe), miejskich (imprezy strażackie, Dni Skoczowa, Dożynki, jubileusze), widoki ulic, poszczególnych budynków, pejzaże Skoczowa i najbliższych okolic. Dużą grupę stanowią portrety rodziny Leona Pary, a także skoczowian, ujętych na tle miejskiego krajobrazu. Wysoka wrażliwość artystyczna cechuje zdjęcia przyrody, które poprzez umiejętne kadrowanie i operowanie niemal malarskim światłocieniem upodabniają je do obrazów.

Należy podkreślić, że Leon Para nie był – jak zwykle się mówi – fotografem amatorem, lecz raczej artystą fotografikiem. Patrząc na otaczający świat przez obiektyw aparatu nie tylko rejestrował rzeczywistość, ale także ją kreował. Swojej fotograficznej pasji oddawał się w każdej wolnej chwili, czego efektem jest imponująca ilość zdjęć.

Liczący blisko sześć tysięcy fotografii i negatywów dorobek Leona Pary obejmuje lata 1954-1974. W całości został zakupiony w styczniu 1981 roku przez Zarząd Towarzystwa Miłośników Skoczowa, które chciało w ten sposób uchronić od rozproszenia wspaniały zbiór, stanowiący ważny materiał ikonograficzny dla miasta i najbliższych okolic.

Dzięki pasji Leona Pary Skoczów może się poszczycić unikalnym zbiorem zdjęć, obrazujących, jak wyglądało miasteczko, które najstarsze pokolenie skoczowian pamięta jeszcze z dzieciństwa, a ich potomkowie mogą chociaż w ten sposób poznać.

Diana Pieczonka-Giec

Wiceprezes Towarzystwa Miłośników Skoczowa

Bibliografia:

1. Chrapek K., Odnalezione negatywy Leona Pary, „Więści Skoczowskie”, 2 (109), 2012, s. 9.
2. Łasut M., Śladami historii: Leon Para. Historia Plutonowego Drugiego Samodzielnego Dywizjonu Artylerii Samochodowej I Armii Wojska Polskiego, wydruk.
3. Para C., Pasja Leona Pary, „Kalendarz Miłośników Skoczowa”, 2003, 135- 141.